Gemeente Raalte

Collegevoorstel

Onderwerp	Actualisatie beheerplan buitensportaccommodaties
Zaaknummer	12787-2023
B&W vergadering	16 mei 2023
Integrale advisering	Hans Horenberg (seniorbeheerder buitensport), Klazien Hoekstra (sport), Arjen Vrolijken (financiën)
Portefeuillehouder	Dhr. B.J.M. (ben) Nijboer, mevr. G.H. (Gerria) Toeter
Voor informatie	Wendy Busscher-Hullegie

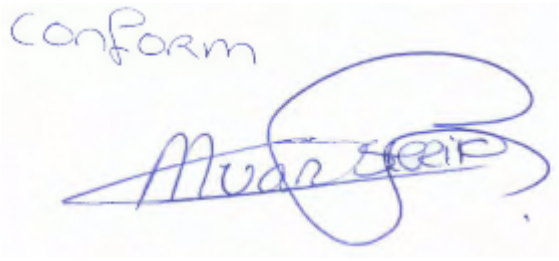
Bestuurssamenvatting

Het beheerplan buitensportaccommodaties is geactualiseerd. Dit beheerplan richt zich op de behoefte versus capaciteitsbepaling bij de verenigingen, de kwaliteitsbeoordeling van de sportvelden en inrichtingsmaterialen, worden de ontwikkelingen op gebied van rubberkorrels/microplastics op de kunstgrasvelden geschetst, onderhouds- en beheermaatregelen voor de verschillende sportondergronden in beeld gebracht en tot slot zijn de financiële consequenties hiervan in beeld gebracht.
Voorgesteld wordt om het beheerplan buitensportaccommodaties vast te stellen en uitvoering te geven aan het beheerplan. Alle werkzaamheden worden in nauwe samenspraak met de verenigingen uitgevoerd. De financiële consequenties worden meegenomen bij de meerjarenbegroting van 2024-2027 en voor de lange termijn verwerkt in de daaropvolgende begrotingen.

Beslispunten

1. Het beheerplan buitensportaccommodaties vast te stellen;
2. Uitvoering te geven aan het, in het beheerplan buitensportaccommodaties geschetste, onderhouds- en vervangingsbudget en de financiele middelen hiervoor in de meerjarenbegroting van 2024-2027 conform beheerplan te herverdelen;
3. De financiele consequenties voor de investeringen in de kunsgrasvelden te verwerken in het vervangingsschema en de jaarlijkse meerjarenbegroting, waardoor de exploitatielasten vanaf 2031 structureel € 195.000 hoger uitvallen dan nu het geval is;
4. Een deel van de meerkosten van de vervanging van de kunstgrasvelden te dekken door bij de zomernota 2023 een voorstel te doen voor een storting van € 341.000 van de reserve renovatie sportvelden in de gekoppelde reserve kunstgrasvelden;
5. De raad te informeren middels het toezenden van het college-advies en het beheerplan buitensportaccommodaties.

Besluit

Inleiding

Het bureau Plann ing. heeft in opdracht van domein Beheer het beheerplan buitensportaccommodaties in 2021 opgesteld en is in december 2022 geactualiseerd en uitgebreid met een uitgebreide financiële paragraaf. Hierbij is gebruik gemaakt van de beschikbare gegevens uit het beheersysteem, de teams- en ledenaantallen van de verenigingen zaterdag- en zondagteams, de planningsnormeringen en richtlijnen van de sportbonden (KNVB en KNHB).
Aangezien de beoordeling van de benodigde capaciteit versus de behoefte van de verenigingen in corona tijd is uitgevoerd, is er recentelijk nog een nieuw update gedaan (maart 2023), die geen wijziging heeft opgeleverd ten aanzien van de uitkomsten.
Eind 2021 heeft er een kwaliteitsbeoordeling van de sportvelden en de inrichtingsmaterialen plaats gevonden.
Op basis van de huidige kwaliteit van de velden zijn onderhoudspakketten opgesteld. Per sportveld (voor voetbal, hockey, handbal en atletiek) zijn de benodigde maatregelen beschreven en is er onderscheid gemaakt tussen dagelijks, periodiek en specialistisch onderhoud. Vervolgens is ingegaan op de benodigde renovaties/vervangingen (van toplagen).
Het beheerplan levert inzicht in de kwalitatieve aspecten ten aanzien van het beheer en onderhoud van alle buitenvelden, inzicht in benodigde capaciteit voor de buitensport in de gemeente Raalte en de middelen die nodig zijn om de voorzieningen in stand te kunnen houden.

Daarnaast gaat het beheerplan in op de trends en ontwikkelingen op gebied van buitensportaccommodaties en kunstgras in het bijzonder. Hierbij worden de laatste stand van zaken op gebied van normen FIFA/KNVB, milieu en volksgezondheid, sporttechnisch, beheer en multifunctionaliteit en zorgplichtmaatregelen benoemd waardoor alternatieven zoals 'natuurgras' en 'hybride' steeds vaker weer in beeld komen. In het beheerplan zijn de voors- en tegens van de verschillende scenario's beschreven. Het scenario 'handhaving huidige kunstgrasvelden en aanpassing van de infill met kurk in plaats van SBR' lijkt op dit moment de meest voor de hand liggende scenario. Dit scenario is financieel verder uitgewerkt in het beheerplan.

Belangrijke conclusies uit het beheerplan buitensportaccommodaties zijn:

- bij de onderzochte verenigingen die in competitieverband sport beoefenen is voldoende (trainings-en competitie) capaciteit aanwezig;
- de inrichtingsmaterialen op alle buiten sportterreinen zijn over het algemeen in goede staat. Zaken die aandacht behoeven worden tijdens het reguliere onderhoud/bij zorgplichtmaatregelen[1] meegenomen, of bij de renovatie opgelost;
- de kwaliteit van de velden is voldoende, er is geen beperking gevonden voor gebruik. Ook hier geldt dat de zaken die aandacht behoeven tijdens reguliere onderhoudswerkzaamheden en het uitvoeren van zorgplichtmaatregelen opgepakt worden;
- verwachte veranderende Europese wetgeving waarbij een besluit wordt verwacht dat verkoop van microplastics met ingang van 2028 wordt verboden heeft grote invloed op de vervanging van de toplagen van kunstgrasvelden;

[1] er is een notitie opgesteld waarin inzichtelijk is gemaakt welke zorgplichtmaatregelen bij de kunstgrasvelden uitgevoerd moeten worden om verdere verspreiding van de SBR korrel naar de omgeving te beperken. Deze zorgmaatregelen worden tijdens reguliere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

- voor de vervanging van de kunstgrasvelden zijn we op de langere termijn structureel meer budget nodig dan op dit moment in de begroting is verwerkt. Dit komt enerzijds door het huidige inzicht op de kostenverhouding toplaag/onderlaag, anderzijds wordt dit veroorzaakt door veranderende Europese wetgeving zoals hierboven genoemd;
- op korte termijn zijn de meerkosten hiervoor zeer beperkt.

Beoogd effect

Met het vaststellen van het beheerplan buitensportaccommodaties kan in samenspraak met de verenigingen (voetbal, hockey, handbal en atletiek) uitvoering gegeven worden aan de onderhouds-, zorgplicht- en renovatiemaatregelen die worden voorgesteld.
Door nu rekening te houden met te verwachten veranderende Europese wetgeving ten aanzien verbod op toepassing microplastics in 2028 zijn de financiële gevolgen nu al inzichtelijk, zodat deze tijdig vertaald kunnen worden naar de meerjarenbegroting van 2028-2031.

Argumenten

1.1) Uit het beheerplan buitensportaccommodaties kan worden geconcludeerd dat er bij de onderzochte verenigingen op dit moment voldoende (trainings- en competitie) capaciteit aanwezig is op de buitensportaccommodaties;
Het eerste onderzoek naar de benodigde capaciteit voor het aantal competitie spelende teams versus de behoefte van de verenigingen in corona tijd is uitgevoerd. Daarom is recentelijk nog een update uitgevoerd (maart 2023). Deze heeft geen wijziging opgeleverd ten aanzien van de uitkomsten namelijk dat capaciteit voldoet aan de behoefte of zelfs boven de richtlijn van de planningsnorm van de KNLTB en KNHB scoort. De update is als addendum bij het beheerplan gevoegd.

1.2) Door het beheerplan buitensportaccommodaties vast te stellen kan het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties worden uitgevoerd op basis van geactualiseerde gegevens en inzichten.
De onderhouds-, zorgplicht- en renovatiemaatregelen en -werkzaamheden worden in nauwe samenspraak met alle buitensport verenigingen uitgevoerd.

1.3) Door het beheerplan buitensportaccommodaties vast te stellen wordt inzicht gegeven in de trends en ontwikkelingen die in de kunstgras wereld gaande zijn en kan vroegtijdig geanticipeerd worden op te verwachten veranderende Europese wetgeving ten aanzien van verbod op toepassing microplastics in 2028.
Het beheerplan gaat in op de laatste trends en ontwikkelingen op gebied van kunstgras. Er spelen de laatste jaren veel zaken rondom normen FIFA/KNVB, milieu en volksgezondheid, sporttechnisch, beheer en multifunctionaliteit en zorgplichtmaatregelen waardoor alternatieven zoals ‘natuurgras’ en ‘hybride’ steeds vaker weer in beeld komen. In het beheerplan zijn de voors- en tegens van de verschillende scenario’s beschreven. Handhaving van de huidige kunstgrasvelden en bij renovatie aanpassing van de infill met kurk lijkt op dit moment het meest voor de hand liggende scenario. Dit scenario is financieel verder uitgewerkt in het beheerplan. De ontwikkelingen op de markt worden nauwgezet gevolgd.

2.1) Door uitvoering te geven aan het, in het beheerplan buitensportaccommodaties geschetste, onderhouds- en vervangingsbudget en de financiele middelen hiervoor in de meerjarenbegroting van 2024-2027 te herverdelen krijgt uw college meer inzicht in de besteding van middelen voor de buitensportaccommodaties
Bij de actualisatie van het beheerplan zijn de bestaande budgetten tegen het licht gehouden en is bekeken in hoeverre deze toereikend zijn om de doelstellingen en ambities uit het nieuwe beheerplan uit te voeren. Hier is het volgende geconcludeerd: 1) voor de exploitatie/onderhoudsbudgetten is minder budget nodig dan op dit moment in de begroting is verwerkt, 2) voor de kapitaallasten hebben we op de lange termijn meer budget nodig dan op dit moment in de begroting is verwerkt (oorzaken: gewijzigde kostenverhouding toplaag/onderlaag en verwacht Europees besluit op verbod microplastics), 3) door een aanzienlijk saldo in de reserve renovatie sportvelden kan deze afgeroomd worden wat resulteert in een voordeel om de gekoppelde reserve kunstgrasvelden aan te vullen.

3.1) Door de financiële consequenties voor de investeringen in de kunsgrasvelden te verwerken in het vervangingsschema en de jaarlijkse meerjarenbegroting, wordt ook financieel vroegtijdig ingespeeld op verwachte veranderende Europese wetgeving.
Door nu rekening te houden met te verwachten veranderende Europese wetgeving ten aanzien van verbod op verkoop microplastics in 2028 zijn de financiële gevolgen nu al inzichtelijk. Door deze nu al te verwerken in het vervangingsschema voor de kunstgrasvelden waarvan de kapitaallasten worden verwerkt in de meerjarenbegrotingen, zijn de kosten tijdig inzichtelijk en ook meerjarig geraamd. Een groot deel van deze vervangingen vindt plaats in 2030, waardoor de piek van de kapitaallasten in 2031 zit. Vanaf 2031 vallen de kapitaallasten € 195.000 hoger uit dan dat deze nu zijn.

4.1) door een deel van de meerkosten van de kunstgrasvelden te dekken uit de gekoppelde reserve kunstgrasvelden kan een deel van het structurele tekort gedekt worden met eenmalige middelen.
Doordat de onderhoudsbudgetten afgelopen jaren niet volledig nodig zijn geweest (en de voordelen hiervan afgelopen jaren gestort zijn in de reserve renovatie kunstgrasvelden is de stand van deze reserve per 31-12-2022 begroot op € 491.000. Een deel hiervan kan ingezet wordt voor de hogere kapitaallasten van de vervanging van de kunstgrasvelden. Daarnaast zal een deel, namelijk € 150.000, beschikbaar moeten blijven voor fluctuaties in de onderhoudsbudgetten. Het deel dat gestort kan worden in de gekoppelde reserve kunstgrasvelden betreft € 341.000. Door dit te reserveren voor toekomstige kapitaallasten vallen de meerkosten na 2030 € 35.000 lager uit dan anders het geval was geweest.

5.1) Door het toezenden van het college-advies en het beheerplan buitensportaccommodaties wordt de gemeenteraad geïnformeerd over het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties.
De gemeenteraad krijgt inzicht in waar het door hen beschikbare gestelde budget voor buitensportaccommodaties voor gebruikt wordt.

Duurzaamheid
Door goed onderhoud en beheer van de buitensportaccommodaties, waaronder ook de uitvoering van de zorgplichtmaatregelen voor de kunstgrasvelden en rekening te houden met ontwikkelingen op gebied van buitensportaccommodaties wordt duurzaam gebruik gewaarborgd. Daarnaast wordt door tussentijds te investeren in vervanging doelgebieden mogelijk een iets langere afschrijvingstermijn worden bereikt. Dit is afhankelijk van de mate van gebruik van de kunstgrasvelden.
Door nu in te spelen op het te verwachten besluit van de Europese Commissie om de microplastics te verbieden wordt voorkomen dat de SBR infill binnen de termijn van de afschrijving van de mat verwijderd moet worden.

Kanttekeningen
1a) Ambities van de verenigingen komen mogelijk niet altijd overeen met de capaciteitsberekeningen die in het beheerplan buitensportaccommodaties zijn gehanteerd.
De behoefte- versus capaciteitsberekening is uitgevoerd op basis van beschikbare en meest actuele gegevens. Halfjaarlijks vindt er een voetbaloverleg tussen alle voetbalverenigingen in de gemeente Raalte plaats. De laatste was op 27 maart 2023. Op deze avond heeft alleen Sv Raalte aangegeven dat zij de laatste twee jaren een ledengroei hebben doorgemaakt waardoor zij nu aangeven een tekort te hebben aan trainingscapaciteit. De laatste doorrekening laat dit echter nog niet zien. Daarom is in februari het meest recente trainingsschema opgevraagd om te beoordelen waar mogelijk problemen zitten. Dit schema is door sv Raalte op 19 april 2023 toegestuurd en het adviesbureau Plann. Ing. heeft dit in de notitie behoefte- en capaciteitsbepaling 2023 verwerkt. Zij geven in de notitie een aantal suggesties om het capaciteitsprobleem op te lossen. Deze suggesties worden binnenkort besproken met sv Raalte. Vooralsnog lijkt de capaciteit met enige aanpassingen ook bij hen te voldoen aan de behoefte . De ontwikkeling bij sv Raalte wordt nauwlettend gevolgd en wanneer zich in de toekomst toch ontwikkelingen voordoen die leiden tot het aanpassen van de capaciteit, dan wordt u hierover separaat geadviseerd.

3a) *Wanneer de verwachte veranderende Europese wetgeving omtrent verbod op verkoop van microplastics (2028) niet doorgaat dan toepassing van microplastics in de toplagen van kunstgrasvelden en de financiële consequenties hiervan te heroverwegen.*
De laatste jaren is er veel discussie over de toegepaste instrooimaterialen (infill) bij kunstgrasvelden. Infill is benodigd om te kunnen voldoen aan de sporttechnische eisen die aan kunstgrasvelden worden gesteld. Hierbij gaat het om 'alle polymeric infill', waarbij de verspreiding van microplastics centraal. Deze discussie is tweeledig: enerzijds de volksgezondheid en anderzijds de milieubelasting. De Europese Commissie (EC) heeft in 2022 besloten om op termijn deze polymeric infills te verbieden. De EU-lidstaten moeten hier uiteindelijk nog over beslissen.
De financiële impact van het verbod op verkoop microplastics in de toplagen van kunstgrasvelden op de meerjarenbegroting vanaf 2031 is groot. Mocht de Europese wetgeving niet doorgaan (wat niet wordt verwacht) dan is het aan uw college om te beslissen of u op basis van volksgezondheids- en milieuargumenten alsnog zelf de keuze voor een andere infill of alternatieven als 'natuurgras' en 'hybride' wil maken.
Ook hiervoor geldt dat we de ontwikkelingen op gebied van kunstgrasvelden op de voet blijven volgen en mocht er zich ontwikkelingen voordoen die leiden tot het aanpassen van het beheerbeleid ten aanzien van kunstgrasvelden dan wordt u hierover separaat geadviseerd.

Financiën

In het beheerplan buitensportaccommodaties is een zeer uitgebreid hoofdstuk opgenomen over financiën.
Hierbij zijn bestaande budgetten tegen het licht gehouden en zijn de kosten uitgesplitst in exploitatiebudgetten en investeringskredieten. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 8 van het beheerplan.
Hieronder zijn de belangrijkste conclusies weergegeven:

- Voor de exploitatie-/onderhoudsbudgetten is structureel minder budget nodig dan op dit moment in de begroting is verwerkt.
- Voor de kapitaalkredieten is op lange termijn structureel meer budget nodig dan op dit moment in de begroting is verwerkt. Dit komt enerzijds door nieuwe inzichten in de financiële verhouding tussen toplaag/onderlaag. Anderzijds komt dit doordat er Europese wetgeving verwacht wordt waarbij verondersteld wordt dat er in 2022/2023 een besluit wordt genomen om microplastics (SBR rubber) te verbieden als infill voor de kunstgrasvelden, een alternatief hiervoor is een stuk duurder. Op korte termijn zijn de meerkosten hiervoor beperkt.
- Door een aanzienlijk saldo in de reserve renovatie sportvelden kunnen we deze afromen en storten in de gekoppelde reserve kunstgrasvelden. Hierdoor kan het tekort van de hogere kapitaallasten deels opgevangen worden door een bijdrage vanuit de gekoppelde reserve kunstgrasvelden

De financiële impact van bovenstaande is in de volgende tabel weergegeven:

Financieel resume vanaf begroting 2024			
Omschrijving	**Was**	**Wordt**	**Verschil**
Exploitatiebudgetten	€ 278.000	€ 218.000	€ 60.000
Kapitaallasten			
Bestaande kapitaallasten, reeds gedekt	€ 339.000	€ 339.000	€ -
Nieuwe kapitaallasten, reeds gedekt	€ 28.000	€ 28.000	€ -
Correctie verhouding toplaag/onderlaag	€ -	€ 25.000	€ -25.000
Andere infill i.p.v. SBR	€ -	€ 29.000	€ -29.000
Totaal	**€ 645.000**	**€ 639.000**	**€ 6.000**

Zoals uit bovenstaande tabel valt af te lezen heft het voordeel op de onderhoudskosten het nadeel op de kapitaallasten in het jaar 2024 op.

In bijlage 8 (van het beheerplan) is af te lezen dat de eerste 3 jaar een voordeel ontstaat van ca. € 6.000, terwijl vanaf 202een nadeel ontstaat van ca. € 19.500 oplopend tot ca. € 195.000 vanaf 2031. Tevens is in bijlage 8 (van het beheerplan) na te gaan wat de meerkosten per onderdeel en per jaar betreffen. Door deze bedragen door te voeren in het vervangingsschema worden deze vervolgens vertaald in de betreffende (meerjaren)begrotingen. Voor 2031 ziet dit eruit zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Financieel resume vanaf begroting 2031			
Omschrijving	**Was**	**Wordt**	**Verschil**
Exploitatiebudgetten	€ 278.550	€ 218.000	€ 60.550
Kapitaallasten			
Bestaande kapitaallasten, reeds gedekt	€ 98.562	€ 98.562	€ -
Nieuwe kapitaallasten, reeds gedekt	€ 245.161	€ 245.161	€ -
Correctie verhouding toplaag/onderlaag	€ -	€ 87.445	€ -87.445
Andere infill, Kurk i.p.v. SBR	€ -	€ 168.386	€ -168.386
Totaal	**€ 622.273**	**€ 817.554**	**€ -195.281**

Vervolg

Met dit beheerplan buitensportaccommodaties wordt geanticipeerd op het te verwachten Europese verbod op verkoop van microplastics. Hiermee wordt voorkomen dat de SBR infill binnen de termijn van de afschrijving van de mat verwijderd moet worden. Daarom stellen we voor om bij de eerstvolgende aanbesteding (2025) geen SBR-infill toe te passen maar te kiezen voor een natuur- en milieuvriendelijke toepassing van infill en/of eventuele varianten daarop. Vooralsnog lijkt de infill met kurk het beste alternatief. De ontwikkelingen op de markt worden op de voet gevolgd en waar nodig wordt uw college hierover geïnformeerd.

In samenspraak met de verenigingen wordt uitvoering gegeven aan de onderhouds-, zorgplicht- en renovatiemaatregelen die verder in het beheerplan zijn voorgesteld.

Communicatie

Overleg met de verenigingen over de onderhouds-, zorgplicht- en renovatiemaatregelen op hun buitensportaccommodaties.

Bijlagen

Bijlage Beheerplan buitensportaccommodaties
Addendum notitie behoefte- en capaciteitsbepaling 2023